

Приликом састављања почетног биланса потребно је водити рачуна о следећем:

- Рачуни основних средстава су тзв. непотпуни рачуни и на њима је прокњижен износ трошкова начињен ради њихове набавке, дакле набавна вредност тих средстава. Како биланс захтева да се у њега унесу вредности на дан билансирања, то је набавну вредност потребно кориговати отписаном вредношћу са рачуна Исправка вредности основних средстава.
- Код рачуна Материјал је такође потребно извршити корекцију уколико се материјал води по планским ценама, а износ за корекцију се налази на рачуну Одступање од планске цене материјала.
- На рачуну Роба у продавници налази се малопродајна вредност робе, па је и овај рачун потребно кориговати износима са рачуна Разлика у цени робе и Укалкулисани ПДВ.

Пример:

Стање на рачунима предузећа "X" је следеће: Грађевински објекти 800.000; Исправка вредности грађевинских објеката 200.000; Резерве 50.000; Обавезе за издате обвезнице 300.000; Акцијски капитал 1.600.000; Купци у земљи 30.000; ПДВ у примљеним фактурама 10.000; Дугорочни кредити 400.000; АВР-унапред плаћена премија осигурања 15.000; Текући рачун 350.000; Обавезе за ПДВ 15.000; Емисиона премија 180.000; Акције-учешће у капиталу 100.000; Роба у промету на мало 100.000; Разлика у цени робе у продавници 20.000; Укалкулисани ПДВ 20.000; Потраживање по чековима 10.000; Краткорочни кредити 250.000; Нераспоређени добитак 50.000; Опрема 1.500.000; Исправка вредности опреме 150.000; Материјал 70.000; Одступање од планске цене материјала (потражује) 10.000; Обавезе за примљене авансе 80.000; Новчана средства резерви 200.000; Резервисања за инвестиционо одржавање опреме 100.000; Патенти 80.000; Исправка вредности нематеријалних улагања 30.000; Недовршена производња 40.000; Добављачи у земљи 300.000; Издвојена новчана средства за инвестиције 400.000; Благајна 50.000; ПБР-обрачунати трошкови електричне енергије 50.000; Готови производи 50.000;

ПОЧЕТНИ БИЛАНС СТАЊА Предузећа "X"

р бр	СРЕДСТВА		износ	р. бр	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	износ
1	Грађевински објекти	800.000		1	Акцијски капитал	1.600.000
2	Исправка вредности грађевинских објеката	200.000	600.00	2	Емисиона премија	180.000
3	Опрема	1.500.000		3	Резерве	50.000
4	Исправка вредности опреме	150.000	1.350.000	4	Нераспоређени добитак	50.000
5	Патенти	80.000		5	Резервисања за инвестиционо одржавање	100.000
6	Исправка вредности нематеријалних улагања	30.000	50.000	6	Обавезе за издате обвезнице	300.000
7	Акције-учешће у капиталу		100.000	7	Дугорочни кредити у земљи	400.000
8	Недовршена производња		40.000	8	Краткорочни кредити	250.000
9	Материјал	70.000		9	Добављачи у земљи	300.000
10	Одступање од планске цене материјала	10.000	60.000	10	Обавезе за примљене авансе	80.000
11	Готови производи		50.000	11	ПБР-електрична енергија	50.000
12	Роба у промету на мало	100.000		12	Обавезе за ПДВ	15.000
13	Разлика у цени робе	20.000				
14	Укалкулисани ПДВ	20.000	60.000			
15	Купци у земљи		30.000			
16	Потраживање по чековима		10.000			
17	Издвојена новчана средства за инвестиције		400.000			
18	Новчана средства резерви		200.000			
19	Текући рачун		350.000			
20	Благајна		50.000			
21	АВР-осигурање		15.000			
22	ПДВ у примљеним фактурама		10.000			
	УКУПНО АКТИВА		3.375.000		УКУПНО ПАСИВА	3.375.000

У случају предузећа које се тек оснива (под претпоставком да се ради о АД), пасива се састоји од акцијског капитала (број уписаних акција се множи њиховом номиналном вредношћу) и емисионе премије (број уписаних акција се множи разликом између продајне и номиналне вредности), а актива од средстава које акционари уносе у предузеће на име делимичног откупа уписаних акција и неуплаћеног дела уписаних акција који се књижи на рачун Неуплаћени уписани капитал.

Пример:

На дан 01.06.2010.год. основано је акционарско друштво "Y" емитовањем 1.000 акција по номиналној цени од 800 дин по акцији. Све акције су уписане по продајној цени од 1.000 дин. по акцији, а оснивачи на текући рачун уплатили ажио и на име делимичног откупа акција унели следећу имовину: недовршену пословну зграду процењене вредности 120.000; Машине процењене вредности 80.000; Робу за потребе складишта у вредности од 100.000; Преосталих 50% уписаних акција биће уплаћено у наредне две године.

ПОЧЕТНИ БИЛАНС СТАЊА

Предузећа "Y"

р. бр	СРЕДСТВА	износ	р. бр	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	износ
1	Неуплаћени уписани капитал	500.000	1	Акцијски капитал	800.000
2			2.	Емисиона премија	200.000
3	Основна средства у припреми	120.000			
4	Опрема	80.000			
5	Роба у промету на велико	100.000			
	Текући рачун	200.000			
	УКУПНО АКТИВА	1.000.000		УКУПНО ПАСИВА	1.000.000

Након састављања биланса стања, потребно је почетно стање средстава и њихових извора пренети у дневник при чему све корективне рачуне из активе треба преместити уз пасивне рачуне, обзиром да они почетно стање имају на десној, потражној страни.

Дневник предузећа "X"

Број п.п.	опис	дугује	позтражује
0	Грађевински објекти	800.000	
	Опрема	1.500.000	
	Патенти	80.000	
	Акције-учешће у капиталу	100.000	
	Недовршена производња	40.000	
	Материјал	70.000	
	Готови производи	50.000	
	Роба у промету на мало	100.000	
	Потраживање од купаца	30.000	
	Потраживање по чековима	10.000	
	Издвојена новчана средстава за инвестиције	400.000	
	Новчана средства резерви	200.000	
	Текући рачун	350.000	
	Благајна	50.000	
	АВР-осигурање	15.000	
	ПДВ у примљеним фактурама	10.000	
	Рачун отварања главне књиге		3.805.000
0	Рачун отварања главне књиге	3.805.000	
	Исправка вредности грађевинских објеката		200.000
	Исправка вредности опреме		150.000
	Исправка вредности нематеријалних улагања		30.000
	Одступање од планске цене материјала		10.000
	Разлика у цени робе		20.000
	Укалкулисани ПДВ		20.000
	Акцијски капитал		1.600.000
	Емисиона премија		180.000
	Резерве		50.000
	Нераспоређени добитак		50.000

	Резервисања за инвестиционо одржавање	100.000
	Обавезе за издате обвезнице	300.000
	Дугорочни кредити код банака	400.000
	Краткорочни кредити	250.000
	Добављачи	300.000
	Обавезе за примљене авансе	80.000
	Обавезе за ПДВ	15.000
	ПВР-електрична енергија	50.000

Дневник предузећа "У"

Број п.п.	опис	дугује	позтражује
0	Неуплаћени уписани капитал	500.000	
	Инвестиције у току	120.000	
	Опрема	80.000	
	Роба у промету на велико	100.000	
	Текући рачун	200.000	
	Рачун отварања главне књиге		1.000.000
0	Рачун отварања главне књиге	1.000.000	
	Акцијски капитал		800.000
	Емисиона премија		200.000

Након отварања дневника, почетно стање из биланса је потребно пренети и на рачун главне књиге, као и у аналитичку евиденцију.

За наше потребе, отворићемо само синтетичке рачуне упрошћеног облика.

Главна књига предузећа "Х"**Д Грађевински објекти П**

(0) 800.000

Д Исправка вредности грађ.објек. П

(0) 200.000

Д Опрема П

(0) 1.500.000

Д Исправка вредности опреме П

(0) 150.000

Д Патенти П

(0) 80.000

Д Исправка вредности немат.улаг. П

(0) 30.000

Д Акције-учешће у капиталу П

(0) 100.000

Д Недовршена производња П

(0) 40.000

Д Материјал П

(0) 70.000

Д Одступање од план.цене мат. П

(0) 10.000

Д Готови производи П

(0) 50.000

Д Роба у промету на мало П

(0) 100.000

Д	Укалкулисани ПДВ	П
	(0)	20.000

Д	Потраживање од купаца	П
(0)	30.000	

Д	ПДВ у примљеним фактурама	П
(0)	10.000	

Д	Извој.новч.сред.за инвестиц.	П
(0)	400.000	

Д	Текући рачун	П
(0)	350.000	

Д	Рачун отварања г. књиге	П
(0)	3.805.000	(0) 3.805.000

Д	Емисиона премија	П
	(0)	180.000

Д	Нераспоређени добитак	П
	(0)	50.000

Д	Обавезе за издате обвезнице	П
	(0)	300.000

Д	Краткорочни кредити	П
	(0)	250.000

Д	Обавезе за примљене авансе	П
	(0)	80.000

Д	ПВР-елек. енергија	П
	(0)	50.000

Д	Разлика у цени робе	П
	(0)	20.000

Д	Потраживање по чековима	П
(0)	10.000	

Д	АВР – осигурање	П
(0)	15.000	

Д	Новчана средства резерви	П
(0)	200.000	

Д	Благајна	П
(0)	50.000	

Д	Акцијски капитал	П
	(0)	1.600.000

Д	Резерве	П
	(0)	50.000

Д	Резервисања за инв.одрж.	П
	(0)	100.000

Д	Дугороч. кредити код банака	П
	(0)	400.000

Д	Добављачи	П
	(0)	300.000

Д	Обавезе за ПДВ	П
	(0)	15.000

Главна књига предузећа "У"

Д Неуплаћени уписани капитал П

(0) 500.000

Д Опрема П

(0) 80.000

Д Текући рачун П

(0) 200.000

Д Акцијски капитал П

(0) 800.000

Д Инвестиције у току П

(0) 120.000

Д Роба у промету на велико П

(0) 100.000

Д Рачун отварања главне књ. П

(0) 1.000.000 (0) 1.000.000

Д Емисиона премија П

(0) 200.000